

“Ελεγχος αντοχής” στις τράπεζες

Κουκουλώνουν την κρίση και ακονίζουν τα μαχαίρια

‘Αν προσπαθούσε να δοκιμάσει κανείς την ασφάλεια των αυτοκινήτων ή των παιδικών παιχνιδιών χρησιμοποιώντας τις μεθόδους που η Ευρωπαϊκή Ένωση εφάρμοσε στον έλεγχο αντοχής των τραπεζών θα κατέληγε στη φυλακή’. Ο συντάκτης των παραπάνω γραμμών δεν είναι ούτε ταγμένος αντιευρωπαϊστής, ούτε μισεί τις τράπεζες, ούτε στέλεχος της αριστεράς είναι. Είναι ο Wolfgang Munchau, ο κεντρικός οικονομικός σχολιαστής της εφημερίδας Financial Times.

Ο Έλεγχος Αντοχής, είναι το συμπέρασμα του, είναι μια καθαρή απάτη. ‘Ο μηχανισμός ελέγχου’, γράφει, ‘είχε στηθεί... Ο στόχος της άσκησης ήταν να εξασφαλίσει ότι οι μόνες τράπεζες που θα αποτύγχαναν θα ήταν αυτές που θα έπρεπε έτσι και αλλιώς να αναδιαρθρωθούν’.

Από τις 91 ευρωπαϊκές τράπεζες που ελέγχθηκαν μόνο 6 έπεσαν ‘κάτω από τη βάση’. Οι υπόλοιπες υποτίθεται ότι είναι τόσο υγιείς ώστε να μπορούν να αντέξουν όχι μόνο στις αναμενόμενες δύσκολες συνθήκες του ‘βασικού σεναρίου’, αλλά ακόμα και στις αντίξοες που προβλέπει το ‘δυσμενές’. Από τις 6 ελληνικές τράπεζες που βρέθηκαν κάτω από το μικροσκόπιο της ‘Επιτροπής Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών’ οι τέσσερις (Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank, Eurobank και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο) πέρασαν με άνεση και μία, η Τράπεζα Πειραιώς, πέρασε οριακά. Μόνο μια δεν πέρασε το τεστ, η Αγροτική. ‘Όχι μόνο το Ευρωπαϊκό αλλά και το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα, λέει η Επιτροπή, χαιρούν άκρας υγείας.’

Όλους τους προηγούμενους μήνες τα οικονομικά επιτελεία της Ευρώπης -και όχι μόνο της Ευρώπης- ζούσαν μέσα στον πανικό μιας ενδεχόμενης κατάρρευσης του τραπεζικού συστήματος που θα μπορούσε να πυροδοτηθεί από την αδυναμία της Ελλάδας ή κάποιας άλλης από τις χώρες που υποτιμητικά χαρακτηρίστηκαν σαν PIGS, να συνεχίσει να εξυπηρετεί τα υπέρογκα χρέη της. Τώρα, σύμφωνα με την Επιτροπή, αυτός ο κίνδυνος απλά εξαφανίστηκε. Πώς; Ο τρόπος ήταν πολύ απλός: κρύφτηκε κάτω από το χαλί. Απλά δεν πάρηκε υπ’ όψη!

Σενάρια

Το ‘δυσμενές’ σενάριο της Επιτροπής στηρίζεται σε μια υπόθεση πραγματικής κατάρρευσης για την ελληνική οικονομία: πτώση του ΑΕΠ κατά 9% μέσα στην περίοδο 2010-11, εκτίναξη της ανεργίας στο 14.8% το 2011 και ‘κούρεμα’ του χρέους πάνω από 20%. Παρόλα αυτά οι συνέπειες αυτής της κατάρρευσης θα είναι, υποτίθεται, μηδαμινές για τον τραπεζικό τομέα.

Οι ελληνικές τράπεζες εκτιμάται ότι έχουν σήμερα στα χέρια τους ομόλογα του ελληνικού δημοσίου ονομαστικής αξίας περίπου 45 δισεκατομμυρίων Ευρώ. Ακόμα και με βάση αυτό το 20% (που ο Munchau θεωρεί πολύ μετριοπαθές) οι ζημιές θα ξεπερνούσαν τα 9 δισεκατομμύρια. Ένα τέτοιο νούμερο θα έστελνε και τις έξι ελληνικές τράπεζες όχι απλά κάτω από τα όρια που έθεσε η

Επιτροπή, αλλά κατά πάσα πιθανότητα και στην άμεση χρεοκοπία.

Πώς θα μπορούσε να ξεπεράσει η Επιτροπή αυτό το πρόβλημα; Μα πολύ απλά: με ‘δημιουργική λογιστική’. Με μαγειρέματα αριθμών, σε απλή γλώσσα. Από τα ομόλογα των 45 δις το μεγαλύτερο κομμάτι, κάπου 90%, βρίσκεται παγωμένο στα θησαυροφυλάκια των τραπεζών, όπου περιμένει να ‘ωριμάσει’. Αυτά, λέει η Επιτροπή, δεν διαπραγματεύονται στην αγορά, άρα δεν υπόκεινται στο κούρεμα. Το 20% πρέπει να εφαρμοστεί στα 4,5 αντί για τα 45 δις. Όπερ έδει δείξει! Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι «υγιές»! Και «πανίσχυρο»! Και το Ευρωπαϊκό το ίδιο.

Νέο σοκ!

Η παραχάραξη των αριθμών δεν είναι πρωτοτυπία της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών. Λίγες ώρες μόνο μετά την ανακοίνωση των ‘ευχάριστων’ νέων του Ελέγχου Αντοχής των Ευρωπαϊκών Τραπεζών οι αγορές βρέθηκαν αντιμετώπιες με ένα νέο σοκ: την αποκάλυψη μιας μεγάλης τραπεζικής απάτης στην Αμερική που εμπλέκει μερικά από τα μεγαλύτερα ονόματα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος σαν την Goldman Sachs και την Morgan Stanley. Η Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ (FED) ανακάλυψε ξαφνικά ότι έξι μεγάλοι οργανισμοί, που είχαν μετατραπεί νομικά σε τράπεζες το 2008 είχαν ‘κρύψει’ επισφαλείς τοποθετήσεις συνολικής αξίας μισού τρισεκατομμυρίου δολαρίων! Από τα διάφορα ύποπτα ‘δομημένα ομόλογα’ και ‘χρηματιστηριακά παράγωγα’ πάσης φύσης που είχαν στα χέρια τους εμφανίζαν στις εκθέσεις τους προς τις εποπτικές αρχές μόνο αυτά τα οποία είχαν ασφαλίσει.

Με άλλα λόγια από τα επισφαλή τους δάνεια εμφάνισαν μόνο ένα μικρό κομμάτι - ακριβώς όπως έκανε και η Επιτροπή στους ελέγχους αντοχής των ευρωπαϊκών τραπεζών. Για να είναι εντάξει με το γράμμα του

νόμου η Goldman Sachs είχε δημοσιεύσει τα επίμαχα νούμερα -σε μια άσχετη υποσημείωση, στο τέλος ενός μεγάλου πίνακα. Οι λογιστές της παλεύουν, τώρα, να γλυτώσουν από την φυλακή. Η Επιτροπή, αντίθετα, θριαμβολογεί για τα αποτελέσματα του ελέγχου. Και οι τραπεζίτες συγχαίρουν τους εαυτούς τους για τη νέα τους μεγάλη επιτυχία.

Την ίδια ώρα, πίσω από τις τυμπανοκρουσίες, τους κομπασμούς και τα μεγάλα λόγια η κυβέρνηση παρέα με τους φίλους της Τρόικας ακονίζει τα μαχαίρια της για μια ακόμα επίθεση -με την ελπίδα ότι θα καταφέρει κάποιες από τις τρύπες που αφήνει πίσω της η αποτυχία και η κατάρρευση του συστήματος να τις καλύψει ληστεύοντας ακόμα πιο χοντρά τους εργάτες, τους συνταξιούχους και τους φτωχούς. ‘Η κυβέρνηση’, λέει η Τρόικα, θα πρέπει να επιταχύνει ‘την ιδιωτικοποίηση ή το κλείσιμο πολλών δημόσιων επιχειρήσεων που έχει αποδειχθεί ότι στοιχίζουν μεγάλα ποσά στους φορολογουμένους’. Ανάμεσα στις επιχειρήσεις που θέλουν να κλείσουν ή να ξεπουλήσουν είναι η ΔΕΗ, τα τρένα, τα λεωφορεία της Αθήνας, οι εταιρίες ύδρευσης της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Όσο για τα ‘μεγάλα ποσά’ που πληρώνουν οι φορολογούμενοι για τις ΔΕΚΟ -ε, αυτό είναι το τελευταίο που τους νοιάζει: τον Σεπτέμβριο κυβέρνηση και Τρόικα ετοιμάζονται για μια νέα φορολογική επιδρομή που θα αυξήσει, ανάμεσα στα άλλα, τον ΦΠΑ στα φάρμακα και σε μια ολόκληρη σειρά από προϊόντα πρώτης ανάγκης. Αυτό που τους νοιάζει είναι το πού πάνε τα λεφτά των φορολογούμενων: ‘επενδύονται’ στις τσέπες των τραπεζιτών ή ‘σπαταλιούνται’ σε άχρηστα πράγματα -σε μισθούς για δασκάλους και καθηγητές, σε συντάξεις για τους ηλικιωμένους, σε τρένα, λεωφορεία, νοσοκομεία, φάρμακα και νερό.

Σωτήρης Κοντογιάννης

‘Όχι στην τροπολογία Λοβέρδου

Απεργίες για αυξήσεις τώρα!

Την ίδια στιγμή που η Κομισιόν ανακοινώνει ότι η πτώση των μισθών για εκατομμύρια εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα υπολογίζεται πλέον στο 20%, οι υπουργοί Γ. Παπακωνσταντίνου και Α. Λοβέρδος καταθέτουν στο νομοσχέδιο περί δημοσιονομικής ευθύνης τροπολογία που στην ουσία επιδιώκει να απαγορεύσει την οποιαδήποτε δυνατότητα αυξήσεων πάνω από την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ).

«Οι μεσολαβητικές και διαιτητικές αποφάσεις, προς επίλυση συλλογικών διαφορών, δεν ισχύουν και δεν παράγουν νομικό αποτέλεσμα, εφόσον χορηγούν καθ’ οιονδήποτε τρόπο μισθολογικές αυξήσεις, πέραν αυτών που προβλέπονται από την υπογραφή της 15ης Ιουλίου 2010 ΕΓΣΣΕ» αναφέρει χαρακτηριστικά η τροπολογία Λοβέρδου-Παπακωνσταντίνου που ισχύει αναδρομικά από τις 6/05/10 οπότε και ψηφίστηκε το Μνημόνιο.

Η κυβέρνηση και οι κατάπτυστοι υπουργοί της επιδιώκουν να ακυρώσουν τις πενήχρες αυξήσεις που δόθηκαν μετά την κύρωση του Μνημονίου με μεσολάβηση του ΟΜΕΔ σε 11 κλάδους και αφορούν αυξήσεις από 0,5 μέχρι και 2% για ξεναγούς, εργαζόμενους σε κινηματογραφικές επιχειρήσεις, εκπαιδευτικούς ιδιωτικών ΙΕΚ, τεχνικούς τηλεόρασης, εργαζόμενους ταχυμεταφορών, εργαζόμενους σε ποτοποιεία και εμφιαλωτήρια νερού, καθώς και συντάκτες ηλεκτρονικού και περιοδικού τύπου.

Πρόκειται για μια απόφαση που βάζει στο στόχαστρο ολόκληρη την εργατική τάξη, μια και στην ουσία ακυρώνει τη δυνατότητα σύναψης κλαδικής ή τοπικής σύμβασης (με ή χωρίς μεσολάβηση του ΟΜΕΔ) που να ξεπερνάει την τριετή ΕΓΣΣΕ που υπέγραψε η πλειοψηφία της ΓΣΕΕ με το ΣΕΒ και τις άλλες εργοδοτικές οργανώσεις - και προβλέπει μηδενικές αυξήσεις το 2010 και το μισό 2011 και αύξηση 1,5% περίπου το δεύτερο εξάμηνο του 2011 και το 2012.

Ευθύνη

Μέγιστη ευθύνη για τη νέα αποθράσυνση της κυβέρνησης φέρει η πλειοψηφία της ΓΣΕΕ που έτρεξε να υπογράψει την τριετή ΕΓΣΣΕ - στην ουσία μια σύμβαση τριετούς μείωσης μισθών αφού ο πληθωρισμός τρέχει ήδη με 5,5%. Πάνω σε αυτό το ξεπούλημα του πρόεδρου Παναγόπουλου και των συν αυτώ, που χαρακτηρίστηκε μάλιστα και «επιτυχία» από την ηγεσία της ΓΣΕΕ, πατάει αυτή τη στιγμή η κυβέρνηση για να χαρίσει δις ευρώ στα αφεντικά απαγορεύοντας τις κλαδικές συμβάσεις, τον ΟΜΕΔ, τη δυνατότητα έστω και μιας μικρής αύξησης μισθού.

Ένα μικρό παράδειγμα είναι τα ιδιωτικά ΙΕΚ και εκπαιδευτήρια που τα τελευταία χρόνια έχουν εκτινάξει στα ύψη τα κέρδη τους. Σύμφωνα με την διαιτητική απόφαση του ΟΜΕΔ: «Τα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων αυξήθηκαν κατά 52,2% και το τελικό καθαρό αποτέλεσμα (προ φόρου) ήταν θετικό το 2008... Η καθιέρωση της υποχρεωτικής φοίτησης των 5χρονων σε νηπιαγωγεία εκτίναξε τον αριθμό των μαθητών σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία από 5.336 το 2008 σε 9.488 το 2009. Η κατά 77,8% αύξηση των μαθητών των ιδιωτικών νηπιαγωγείων το 2009 έναντι του 2008 οφείλεται στις ελλείψεις των δημοσίων νηπιαγωγείων (τόσο σε ικανό αριθμό σχολικών μονάδων για να δεχθούν τα επιπλέον παιδιά όσο και στις υπάρχουσες υποδομές των δημοσίων νηπιαγωγείων)» αναφέρει η διαιτητική απόφαση που δικαιώνει τους εργαζόμενους και θέλει να ακυρώσει ο Λοβέρδος.

Είναι προφανές ότι η κυβέρνηση που διαλύει δημόσια παιδεία και υγεία ανενδοίαστα τα χαρίζει ΟΛΑ στα αφεντικά. Όσοι, έστω και καλόπιστα πίστευαν, ότι η υπογραφή της ΕΓΣΣΕ από την ηγεσία της ΓΣΕΕ θα αποτελούσε έστω ένα μικρό εφιαλτήριο για να ξεκινήσουν οι κλαδικές διαπραγματεύσεις, έπεσαν έξω. Το πηγάδι δεν έχει πάτο.

Όμως η μάχη των αυξήσεων κάθε άλλο παρά έχει τελειώσει. Ο, τι και να αποφασίζει ο Λοβέρδος, ό,τι και να υπογράφει ο Παναγόπουλος, οι εργαζόμενοι έχουν τη δύναμη να επιβάλουν τη θέλησή τους: Με απεργίες διαρκείας και καταλήψεις στις τράπεζες, τις συγκοινωνίες, τις ΔΕΚΟ, στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Αυτή είναι η μόνη απάντηση στους εργοδότες, τους τραπεζίτες, το ΔΝΤ, την Ε.Ε. και την κυβέρνησή τους.

Γιώργος Πίττας